

Colecția REGALĂ

Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BOERESCU, DAN-SILVIU

Regina Ana a României - erou de război și „femeia în salopetă de mecanic” : docu-drame și mituri istorice / evocate de

Dan-Silviu Boerescu. - București : Integral, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-992-207-1

94

© INTEGRAL, 2018

Editor: Costel POSTOLACHE

Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-992-207-1

Regina Ana a României erou de război și „femeia în salopetă de mecanic”

Docu-drame și mituri istorice
evocate de Dan-Silviu Boerescu,
însoțite de consemnări din presă

INTEGRAL

Sumar

O nuntă regală duce la altă nuntă regală...
dar din a doua încercare! / 11

A fost odată o Prințesă a cărei pasiune
era tortul de ciocolată / 12

Femeia care știa cum se demontează
și se montează la loc un jeep militar / 13

O stângăcie cuceritoare / 14

Anne Antoinette Françoise
Charlotte Zita Marguerite / 15

O femeie sportivă în fața oglinzii / 15

La masă cu necunoscutul Sting / 16

A Cocktail Party: întâlniri cu „Doamna Albă”
și fantoma lui Sir John Coope / 16

Casa de Parma / 18

Înrudiri regale. Un pic de genealogie / 18

Sânge albastru, sânge roșu / 19

- Un simbol dincolo și dincoace de Prut / 22
- Identitate românească / 23
- „Vorbiți-mi numai în limba română!” / 23
- De ce nu a cerut Regina Ana
niciodată cetățenia română / 24
- Statutul Dinastic și cetățenia / 25
- În folosul României,
în șirul marilor Regine ale țării / 27
- Amintiri din copilărie / 30
- Scurtă biografie de război / 30
- Ce putea să facă o fată de 19 ani în linia întâi / 32
- Infirmieră, mecanic și șofer de ambulanță / 33
- Doamna învățătoare / 34
- Macy's și Bloomingdale's / 34
- Fotograme de colecție / 35
- Sigmaringen, o predestinare / 35
- Alegerea / 36
- Singura fată la părinți, alături de trei băieți / 37
- Cerere în căsătorie la volan / 38

- Iubirea învinge tot: nuntă în exil,
la Atena, cu opoziția guvernului comunist
al lui Petru Groza și a Suveranului Pontif,
Papa Pius al XII-lea / 39
- Ana Pauker, logodna și abdicarea / 41
- Mărinimia Regelui Paul al Greciei / 43
- Între ortodoxie și catolicism –
intervenția Prințesei Grace de Monaco / 44
- O scrisoare de la Carol al II-lea
și un răspuns neașteptat de ironic / 44
- O jumătate de secol de desrădăcinare / 45
- „Sunt o femeie normală...” / 46
- O femeie de casă, dincolo de conveniențe / 46
- Portretul creionat de Principele Radu / 46
- Etica muncii / 49
- Jeep-folia / 50
- Când moda te lasă rece... / 50
- Tâmplar de ocazie / 51
- Sport Lady / 51
- Coincidență fericită / 52
- Împăcarea cu propria credință / 52
- Românii de clasă ai Parisului / 52

„Mă veți obliga să vizitez România

într-un tren sigilat?!?” / 52

Primul Paște românesc / 53

Elveția, surogatul de Patrie / 53

Voluptatea neasemuită a cumpătării / 54

Rudele care nu au uitat-o niciodată / 54

Peleşul – simbol al deschiderii către români / 55

Ataşamentul față de Săvârşin / 55

În curtea unui țăran gălățean / 56

Whimpy / 58

Bianco & Bambi / 58

Pentru oameni, din dragoste de oameni / 59

Singurul interviu la tv / 59

O deviză simplă / 60

Iubire și prietenie / 60

Niciodată ninsă pe la tâmples / 61

O pictoriță talentată însă neștiută / 61

Flori de mazăre / 61

Puterea Regelui în viziunea Reginei / 62

„Elegie” / 62

Regele despre Regina Sa / 62

Lupta cu prejudecățile misogine / 63

Onoruri naționale oferite
de Casa Regală a României / 65

Onoruri internaționale / 65

Impozitată după deces / 66

Aristocrația discreției / 66

Modestia demnității / 69

Umorul Reginei / 70

O Regină fără regat și fără coroană
dar o femeie norocoasă / 70

„Regele din dreapta Regelui” / 70

Călăuza unui drum prin deșert / 71

„Cel mai credincios soldat al Regelui” / 74

„Puterea și puritatea strănse
într-un pumn mic de fetiță” / 75

„Regina unei Românie care nu a existat” / 77

În lumina credinței / 78

„României trebuie să fie mândri de ei înșiși!” / 78

Firescul regalității vs. ignoranța agresivă / 79

„30.000.000” de aberații / 80

Un pamflet controversat / 81

Polemică pe Facebook / 83

Un ultim regret / 86

Mesajul Ambasadei Franței / 87

„Omul se naște singur, trăiește singur, moare singur” / 87

Ultimul mesaj al Regelui Mihai / 88

Ex-Principele Nicolae despre bunica sa / 89

Principesa Margareta mulțumește românilor / 90

Bucureștii își omagiază Regina / 91

Cea mai tristă zi / 93

Lămuriri bibliografice / 97

*O nuntă regală duce
la altă nuntă regală...
dar din a doua încercare!*

În toamna anului 1947, Regele Mihai a sosit la Londra cu ocazia nunții verișoarei sale, actuala Regină a Angliei, Elisabeta a II-a. Acolo, la o recepție dată de Marele Duce de Luxembourg, Regele Mihai a cunoscut-o pe Principesa Ana de Boubon-Parma. Pentru tânărul rege a fost dragoste la prima vedere. Peste doar câteva zile el și-a luat inima în dinți și a cerut mâna Principesei. Puțini dintre români știu că la prima cerere în căsătorie a Regelui Mihai, Principesa Ana a declinat oferta. Ea l-a refuzat pentru că la prima vedere i se păruse că tânărul monarh era o persoană prea blajină și aparent nehotărâtă.

Din fericire, peste câteva săptămâni, soarta i-a adus iar față în față. În decembrie 1947, pe drumul de întoarcere către București, Regele Mihai a făcut o scurtă escală în Elveția. Aflând că Principesa Ana se află și ea acolo, Regele a invitat-o la o plimbare cu automobilul în jurul Lacului

12 Geneva. Cu ocazia acestei plimbări Regele Mihai și Regina Ana au putut să vorbească mai mult și să se cunoască mai bine. În plus, Principesa a fost uimită de cât de sigure erau mișcările Regelui la volan. Abia atunci tânăra Principesă Ana și-a dat seama de cât de pasionat era tânărul Rege de mașini și de motoare. După cum se știe, șofatul a fost singurul „viciu” al Regelui Mihai. Dragostea sa pentru mașini și abilitatea sa ca șofer au făcut-o pe Principesa Ana să-l judece mai bine. După acea plimbare cu mașina, Principesa Ana de Bourbon-Parma a acceptat cererea în căsătorie a Regelui Mihai I al României. Cei doi s-au căsătorit în iunie 1948 și au rămas împreună până la capătul zilelor lor.

*A fost odată o Prințesă
o cărei pasiune
era tortul de ciocolată*

Regina Ana, soția Regelui Mihai, a trăit aproape 93 de ani. O viață în care a fost și mamă de cinci fete, și infirmieră de război, și vânzătoare de flori artificiale, și Regina unei națiuni. Principesa Ana de Bourbon-Parma, fiică a Prințelui René de Bourbon-Parma și a Prințesei Margareta a Danemarcei, s-a născut la 18 septembrie 1923, în arondismentul al 16-lea al Parisului. Când a împlinit 91 de ani a sărbătorit, ca de obicei, cu un tort de ciocolată, împodobit cu o lumânare: „Una e de ajuns, de acum. Nu ar avea loc toate”, spunea ea într-un material realizat cu câțiva ani în urmă de Casa Regală. „Folosim telefonul ca să ne facem

urări. Am cinci fete, răspândite în toate colțurile lumii, și nu ne putem vedea la fiecare aniversare. Așa că luăm telefonul și ne spunem «Happy birthday!». Așa ne urăm mereu, în engleză”.

*Femeia care știa
cum se demontează și se montează
la loc un jeep militar*

Regina Ana a fost, de-a lungul vieții, vânzătoare la un magazin de flori artificiale, a fost șoferiță pe jeep-urile armatei, a vânat iepuri ca să aibă ce găti la cină. „La New York am fost vânzătoare la un magazin. Vindeam panglici și flori artificiale! E ciudat să vezi că atâția oameni cumpără panglici și flori artificiale.” În anii '40, Regina Ana știa cum se demontează și cum se montează la loc o mașină militară. A fost șofer și infirmieră în armata franceză, pe fronturile din Maroc, Algeria, Italia, Luxemburg și Germania. I-a construit cu mâinile ei Regelui o magazie de lemn lângă prima reședință din Elveția. Acolo, îmbrăcată în salopetă de mecanic, îl seconda pe Mihai I când acesta repara mașini de epocă.

În singurul interviu acordat presei din România, cel din cadrul emisiunii „Profesioniștii”, a Eugeniei Vodă, Regina Ana și-a făcut un portret neconcesiv: o femeie tenace căreia îi place grădinăritul și care nu și-a fabricat niciodată o mască pentru a se face plăcută: „Take me, or leave me!”. Și... „am multe defecte, fără ele viața nu are haz”.

Regina Ana o României - erou de război și femeia în salopetă de mecanic

13 Regina Ana o României - erou de război și femeia în salopetă de mecanic

Respect pentru oameni și cărți

Povestea de dragoste dintre Principesa Ana și Regele Mihai a început cu un episod amuzant. În noiembrie 1947, Regele Mihai a plecat la Londra pentru a asista la nunta verișoarei sale, Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii. După nunta Reginei Elisabeta, Regele Mihai a fost invitat la o recepție la Hotel Claridge's. Povestea întâlnirii lor a fost spusă de mai multe ori de Regina Ana, de fiecare dată amuzată. „Am văzut-o pe Regina Elena, pe Ducesa de Aosta, pe sora ei și pe mama, iar de vorbă cu ele, în picioare, era un tânăr în uniformă, Regele Mihai al României... Cum nu ieșisem de multă vreme din armată, în loc să fac o reverență, am luat poziție de drepti și l-am salutat lovind călcăiele, ca un soldat! M-am simțit atât de umilită de mine însămi, încât am ieșit imediat”, a povestit Regina Ana. Dar stângăcia ei l-a fascinat pe Rege.

În acel noiembrie 1947, tânăra Ana l-a dus pe Regele Mihai la cinema. Pe vremea aia, Regele Mihai avea 26 de ani și se confrunța pentru prima dată cu uzanțele vieții simple: statul la coadă la casa de bilete a cinematografului, plata biletelor, primirea restului. Apoi, cum să te urci într-un taxi și să plătești la finalul cursei? „L-am învățat toate astea. L-am învățat cum se trăiește cu adevărat, nu într-un palat.” Căsătoria lor a avut loc la Atena, în anul 1948, la scurt timp după ce Mihai I a fost obligat să părăsească România. Au trăit împreună 68 de ani de mariaj, depășind toate bornele simbolice – nunta de argint, nunta de aur, nunta de diamant și nunta de safir.

Anne Antoinette Françoise Charlotte Zita Marguerite

Principesa Anne Antoinette Françoise Charlotte Zita Marguerite de Bourbon avea șase nume. Pe al șaselea l-a descoperit, din întâmplare, abia în 1999. „Eram în căutarea unui extras de act de naștere pentru fiica mea, Margareta. Am fost surprinsă să constat că și pe mine mă cheamă Margareta. De altfel, nu prea îmi aduc aminte pe de rost cum mă cheamă”. Regina explica: „Părinții mei s-au simțit obligați moral să-mi dea atâtea prenume, fiindcă aveam pe puțin 12 mătuși de viță nobilă. Trebuia să fim diplomați cu toate, dar, în același timp, trebuia, totuși, făcută o selecție”.

Și numele Principesei Moștenitoare Margareta, actualul Custode al Coroanei Române, vine de la mama Reginei, Principesa Margareta a Danemarcei. Astfel au existat trei generații regale cu același nume.

O femeie sportivă în fața oglinzii

Regina Ana mărturisea cu o sinceritate dezarmantă – deși fără prea mare legătură cu realitatea din fața oglinzii! – că nu s-a considerat niciodată frumoasă și nici în ton cu moda: „Să fii la modă mi se pare o pierdere de timp și un fel de a arunca banii pe fereastră. Am încercat rar să fiu la modă pentru că nu prea o cunosc. Am fost mai degrabă genul sportivă”.

Indiferență la „zgomotele” cotidiene, Regina Ana părea desprinsă din altă epocă. Povestește amuzată în cartea ei cum „am scandalizat partea tânără a familiei mele când le-am spus că nu știu cine e acest cântăreț Sting, cu care stătusem la masă, spre invidia celorlalți”.

A Cocktail Party: întâlniri cu „Doamna Albă” și fantoma lui Sir John Coope

Regina Ana a României povestește în cartea sa autobiografică, *Un război, un exil, o viață*, că, între anii 1951-1952, casa din Bramshill (Anglia) în care a locuit împreună cu Regele Mihai și cu primele două fiice ale lor, Margareta și Elena, era bântuită de fantome. Familia Regală aflată în exil se stabilise în comitatul Hampshire, plătind chirie pentru o casă veche de sute de ani, al cărei proprietar era un nobil britanic, Lord Brockett.

„Margareta o numise «Doamna Albă». Nu venea niciodată la noi, ci numai la Margareta, fiindcă își pierduse propriii copii și iubea mult prezența altora în casă. Noi nu am văzut-o niciodată, dar am simțit într-un mod pe cât de inexplicabil, pe atât de cert, că întreaga clădire, pereții, grădina, toată atmosfera erau pline de o bucurie de a ne avea acolo. Mai mult, Regele și mama lui au simțit de câteva ori

parfumul de lăcrămioare pe care Margareta îl descria mereu în poveștile ei”, scria Regina Ana a României.

Despre „Doamna Albă” care locuise o vreme în acea casă și cu care Principesa Margareta obișnuia să vorbească noaptea, despre teama Margaretei de a merge prin anumite zone ale casei, pentru că „simțea prezența mai multor persoane mișcându-se în jurul ei” și despre întâlnirea Reginei Ana cu fantoma unui fost proprietar al casei, Sir John Coope, „o prezență masculină, foarte rea”, povestea cu o resemnată nonșalanță soția Regelui Mihai în cartea sa. „Îmi amintesc de căminul din camera Elenei, fiindcă alături de el l-am văzut pentru prima oară de Sir John Coope, așezat. Stătea cu fața întoarsă către mine și m-a privit cu o răceală care m-a împins afară din cameră. Am închis ușa și i-am spus doicii să mă aștepte. L-am rugat pe Rege să vină cu mine, dar prezența stranie a lui Sir John Coope dispăruse. Trebuie să mă explic: l-am văzut, dar nu am perceput cu ochii prezența sa fizică într-un mod complet, așa cum vedem o persoană normală. Dar pot să spun, de exemplu, că era îmbrăcat cu o cămașă cu mâneci albe și cu vestă neagră. L-am văzut cu ochii minții, să zicem. În fine, ca să termin istoria cu fantomele într-un mod amuzant, trebuie să vă spun că a venit la noi în vizită într-o zi Anne Bowes-Lyon, soția vărului meu George al Danemarcei. Când a intrat în camera de zi, deși nu era nimeni înăuntru, ea exclamat: *There is a cocktail party going in your place!* («E o adevărată petrecere la voi acasă!»). Cu alte cuvinte, ea a simțit fără să-i spună nimeni că aveam «vizitatori». Atunci am hotărât că trebuie să sfințim casa. Cum proprietarul ei și toată familia erau protestanți, am chemat un preot protestant ca

să ne facă slujba de sfințire. Preotul a venit, a binecuvântat casa, a sfințit-o, iar apoi... surpriză! Noi nu am mai fost deranjați, dar cele două femei și un bărbat care erau personal permanent al lordului Brockett pentru îngrijirea casei au început să se plângă că aud în fiecare noapte bătăi în pereți, pași grei pe dușumele, ciocănituri în ferestrele lor de la etajul trei etc. Probabil că fantomele s-au supărat și au mers la etajul superior.”

Casa de Parma

Casa Ducală de Parma, căreia îi aparținea tatăl Prințesei Ana, începe cu Filip (1720-1765), Duce de Parma, Plaisance și Gueſtalla, căsătorit cu Prințesa Elisabeta a Franței, fiica Regelui Ludovic al XV-lea. În timp, Casa Ducală de Parma se înrudește cu alte case suverane ale Europei, descinzând astfel casele regale ale Spaniei, Celor Două Sicilii, Austriei, Luxemburgului, Bulgariei și a României.

Înrudiri regale.

Un pic de genealogie

„Când eram mică, am învățat de la bunicii și părinții mei că aparțin unei largi familii, răspândită în toate colțurile Europei, de la vestul Portugaliei, până la estul Rusiei și de la nordul Norvegiei până la sudul Italiei. Tot de la ei am aflat, la o fragedă vârstă, că mulți dintre unchii și verii noștri

au avut pe umeri soarta popoarelor, iar unii dintre ei au devenit sfinți sau martiri”, povestea Regina Ana.

Prințesa Anne de Bourbon-Parma a fost fiica Prințului René (Renato) Carlo Maria Giuseppe de Bourbon-Parma și a Prințesei Margaret a Danemarcei, nepoata lui Robert I, Duce de Parma și a Mariei Antónia a Portugaliei. Bunicii paterni erau Principele Valdemar al Danemarcei și Prințesa Marie de Orléans. A fost strănepoata Regilor Christian al IX-lea al Danemarcei (pe linie maternă) și Miguel I al Portugaliei (pe linie paternă) și nepoata de soră a Împărătesei Austriei Zita de Bourbon-Parma. De asemenea, era stră-stră-strănepoata Regelui Ludovic Filip al Franței și descendentă din Regele Filip al V-lea al Spaniei. Cele șase prenume ale Prințesei erau ale celor șase mătuși regale ale sale.

Sânge albastru, sânge roșu

Regina Ana iubea fabulele lui La Fontaine, „pentru că sunt simple” și spunea că sângele albastru e ridicol: „Dacă mă tai, slavă Domnului, e tot roșu. Nu trebuie să fii nobil ca să fii mare”.

Descendentă, după 16 generații, a lui Ștefan cel Mare!

Un fapt mai puțin știut sau ignorat tendențios de cei care i-au contestat legăturile cu România este că Regina Ana era, prin tatăl ei, descendentă a domnitorului Moldovei,

20 Ștefan cel Mare (1457-1504): stră-stră-stră-străbunicul ei, Ferdinand, Duce de Parma (1751-1802) era un nepot al Regelui Ludovic al XV-lea al Franței (1710-1774) și al Mariei Leszczyńska (1703-1768), fiica lui Stanisław I Leszczyński (1677-1766), Rege al Poloniei (1704-1709), fiul Annei Jabłonowska (1660-1727), fiica Mariannei Kazanowska (1643-1687), fiica Annei Potocka (1615-1690), fiica Annei Movilă (1579-1667), fiica lui Ieremia Movilă, nepotul lui Petru Rareș, fiul din flori al Domnitorului. Avea sânge românesc în vine la 16 verigi distanță!

Descendența Reginei Ana a României din întemeietorii Moldovei a fost stabilită amănunțit după Constantin Rezachevici, Sever cavalier de Zotta – *Arhiva Genealogică* 1912 (1-12) și 1913 (1-12) și *Almanahul de Gotha*. Genealogia completă arată astfel: Bogdan I întemeietorul căsătorit cu Maria – Costea, voievod (fiu al lui Bogdan I) căsătorit cu Margareta-Mușata – Roman I (fiu al lui Costea), domn al Moldovei 1392-1394 – Alexandru cel Bun (fiu al lui Roman I), domn al Moldovei 1400-1432 – Bogdan al II-lea (fiu al lui Alexandru cel Bun), domn al Moldovei 1448-1451, căsătorit cu Oltea – Ștefan cel Mare și Sfânt (fiu al lui Bogdan al II-lea), domn al Moldovei 1457-1504, căsătorit cu Maria din Hârlău – Petru Rareș (fiu al lui Ștefan cel Mare) domn al Moldovei 1527-1538 și 1541-1546, căsătorit cu Elena Brancovici – Maria (fiică a lui Petru Rareș) căsătorită cu Ioan Movilă, logofăt, tatăl viitorilor domni Ieremia și Simion Movilă – Ieremia Movilă, domn al Moldovei 1595-1600 și 1600-1606, căsătorit cu Erzsebet (Elisabeta) Csomortany – Maria (fiică a lui Ieremia) căsătorită cu contele Ștefan Potocki, voievod palatin de Wrocław

(+1631) – Ana (fiica a lui Ștefan Potocki), 1727, căsătorită cu contele Rafał Leszczyński (+1708) – Stanislas Leszczyński (fiu al lui Rafał Leszczyński și al Annei Katarzyna Jabłonowska, născută Kasanowska, nepoata Mariei Movilă, +1766), rege al Poloniei și duce de Lorena – Maria (fiică a lui Stanisław I Leszczyński, căsătorită în 1768 cu regele Ludovic al XV-lea al Franței (+1774) – Louise-Elisabeth de France (fiică a lui Ludovic al XV-lea) căsătorită cu Philippe de Bourbon-Parme, al doilea fiu al regelui Filip al V-lea al Spaniei – Ferdinand de Bourbon-Parme – Lodovico, prinț de Parma – Carlo Lodovico al II-lea, prinț de Parma – Carl al II-lea duce de Parma – Robert I de Bourbon-Parme – René de Bourbon-Parme, tatăl Majestății Sale Reginei Ana a României.

Descendența Majestății Sale Regelui Mihai I al României din întemeietorii Țării Românești a fost stabilită de Sever Cavalier de Zotta, „Arhiva Genealogică”, anul I, nr. 2 și 3 (Februarie-Martie 1912): Alexandru I Basarab (+1364) – Fiică a lui Alexandru I (nume de botez necunoscut (+după 1372) căsătorită cu Ioan Stracimir, țar de Vidin (+după 1398) – Doroteea (fiica precedentului, + înainte de 1382) căsătorită cu Hermann I, conte de Cilli, baron de Sonneg (+1385) – Hermann II de Cilli (+1435) – Barbara de Cilli (+1451) căsătorită cu Sigismund de Luxemburg, împărat al Sfântului Imperiu și rege al Ungariei și Croației, rege al Boemiei și rege al Germaniei (+1437), înmormântat la Oradea – Elisabeta (fiica precedentului), căsătorită cu Kasimir al IV-lea, regele Poloniei (+1492) – Sofia (fiica precedentului +1512) căsătorită cu Frederic, marchiz de Brandenburg-Ansbach – Elisabeta (fiica precedentului